

Memo: Financiële gevolgen corona voor de gemeente Nijkerk

Datum: 27 oktober 2020

Van: College

Aan: Gemeenteraad

Vooraf

Het bestrijden van het coronavirus en de opgelegde maatregelen brengen de nodige kosten met zich mee. Vanuit met name het Rijk, maar ook de Provincie, zijn er verschillende vergoedingsregelingen getroffen. Onderstaand gaan we in op de financiële gevolgen voor onze gemeente en de verkregen of nog te verkrijgen vergoedingen. Er zal dus niet worden ingegaan op vergoedingen voor bijvoorbeeld de VGGM of regelingen zoals NOW (Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid) en TOGS (Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren). Wel is het goed om te weten dat Rijk en Provincie op allerlei manieren voorzieningen treffen om de financiële gevolgen van corona voor inwoners, bedrijven en instellingen te verzachten. Hierin proberen wij (voor zover nodig) een signalerende en verbindende rol te spelen. Een overzicht van de inzet van de Provincie is te vinden op www.gelderland.nl/COVID-19.

Ook is het goed erop te wijzen dat er de nodige “verborgen” kosten zijn. In de afgelopen periode is veel tijd geïnvesteerd in de aanpak van corona, waardoor reguliere werkzaamheden zijn uitgesteld of afgesteld. Voor een deel kan het dus zo zijn dat er later een inhaalslag moet worden gemaakt. Ook kunnen we op de middellange en langere termijn worden geconfronteerd met indirecte gevolgen van corona. Dit kan extra werkdruk met zich meebrengen. Het is moeilijk dit soort zaken concreet in beeld te brengen. Sommige kosten daarentegen zijn wel heel concreet, zoals de extra beveiliging bij de deur (€ 45.000,-) of de verminderde legesopbrengsten voor huwelijken (€ 45.000,-). Wij willen de ontvangen gelden van het Rijk inzetten voor deze verschillende soorten corona gerelateerde kosten. Momenteel wordt gewerkt aan een voorstel waarin zal worden ingegaan op de wijze waarop deze middelen zo goed mogelijk kunnen worden besteed.

Tozo 1, 2 en 3 (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers)

Deze regeling wordt volledig vergoed door het Rijk. In het kader van Tozo 1 zijn 629 aanvragen ingediend en voor Tozo 2 gaat het om 16 aanvragen. Tozo 3 loopt van 1 oktober 2020 tot 1 juli 2021. Voor Tozo 1 en 2 hebben wij € 7,6 miljoen van het Rijk gekregen. Wij verwachten tot het eind van het jaar ongeveer € 2,9 miljoen aan TOZO-uitkeringen te verstrekken. Het resterende gedeelte moet minus een compensatie voor de uitvoeringskosten aan het Rijk worden terugbetaald.

De uitvoering ligt wel bij de gemeente, maar ook de uitvoeringskosten worden dus vergoed door het Rijk. Voor wat betreft Tozo 1 en 2 is inmiddels vastgesteld dat gemeentes € 450,- ontvangen per besluit inzake Tozo 1 en € 800,- per besluit voor Tozo 2. Dit geldt voor zowel toe- als afwijzingen. Voor de gemeente Nijkerk gaat het om 629 besluiten inzake Tozo 1 (€ 283.000,-) en 16 besluiten inzake Tozo 2 (€ 13.000,-). Bij de behandeling van deze aanvragen is door vele medewerkers meegeholpen die het als gevolg van de coronacrisis iets rustiger hadden. Dankzij deze inzet is extra inhuur op dit punt niet onmiddellijk nodig geweest, maar er zijn wel werkzaamheden blijven liggen. Daarom willen wij deze vergoeding voor de uitvoeringskosten reserveren voor het inhuren van extra ondersteuning die waarschijnlijk nodig zal zijn.

Integratie-uitkering Wet Sociale Werkvoorziening/Participatie

Ten behoeve van de sociale werkvoorziening keert het Rijk € 160.000,- uit aan de gemeente Nijkerk. Het is de bedoeling dit bedrag te reserveren voor de Inclusiefgroep. Op het gebied van de Participatiewet zien we dat het aantal aanvragen toeneemt. Het is daarom verstandig te investeren in acties om dit tegen te gaan en daarnaast inwoners zo snel mogelijk weer aan het werk te helpen. Gemeenten zullen van het Rijk daarom extra middelen krijgen om coaching, advies en bij- of omscholing aan te bieden. De komende maanden wordt dit nader uitgewerkt.

TVS (Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties)

Deze regeling is bedoeld voor de verhuurders van sportaccommodaties die (een deel van) de huursom tussen 1 maart en 1 juni 2020 hebben kwijtgescholden aan amateursportorganisaties. De gemeente is bezig met de uitvoering hiervan, in afstemming met Optisport, die de meeste accommodaties exploiteert. Gemeente en Optisport kunnen deze compensatie tussen 15 september en 15 oktober a.s. aanvragen. De uitbetaling van de compensatie is waarschijnlijk in 2021. Landelijk is voor deze regeling 89,5 miljoen beschikbaar. Als er meer wordt aangevraagd dan het beschikbare bedrag dan betaalt het rijk naar rato uit. Uitgangspunt van de gemeente is in dat geval ook de huur naar rato kwijt te schelden, zodat deze regeling budgettair-neutraal kan worden uitgevoerd.

Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters en noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep

Door het Rijk is bepaald dat óók ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag, gecompenseerd worden voor het doorbetalen van de peuteropvangkosten in de coronaperiode. Als gemeente zijn wij hier verantwoordelijk voor. Van het Rijk ontvangen wij hiervoor € 19.000,-. Voor de noodopvang van kinderen van ouders met een cruciaal beroep ontvangen we € 66.000,- van het Rijk.

Toezicht en handhaving en acute noodhulp provincie

De provincie Gelderland heeft een subsidie van € 122.079,- aan noodhulp beschikbaar gesteld ten behoeve van de gemeente Nijkerk. De subsidie is besteed aan extra capaciteit die is ingezet voor bemensing van het crisisteam en handhaving. Extra capaciteit was en is noodzakelijk om de veiligheid te garanderen en om alle extra coronamaatregelen te kunnen handhaven. Veiligheid valt onder de vitale processen van de gemeente, een van de voorwaarden voor de besteding van deze gelden. Het is goed hier te noemen dat op dit vlak ook toezichthouders van de OddV zijn ingezet die als gevolg van corona minder reguliere werkzaamheden konden verrichten. Met de subsidie zijn de extra personeelskosten afgedekt.

De kosten voor toezicht en handhaving (waaronder bemensing van het crisisteam en extra BOA's lopen ondertussen door. Ten behoeve van deze kosten keert het Rijk een vergoeding uit van € 99.000,-. Voorlopig is dit afdoende om deze kosten op te vangen.

Leges en belastingen

Gemeenten zijn geconfronteerd met een terugval van inkomsten uit terrassen en uit markt- en evenementenleges. Het kabinet heeft besloten de gemeenten voor de periode van 1 maart 2020 tot en met 1 juni 2020 voor dit doel te compenseren. Als gevolg hiervan ontvangt de gemeente Nijkerk € 28.000,-. Voor wat betreft de parkeer- en toeristenbelasting ontvangt de gemeente een vergoeding van € 119.000,-. Via de eerste bestuursrapportage hebben wij gemeld dat de parkeeropbrengsten € 70.000 lager zullen uitvallen.

Door de gemeente verstrekte subsidies

We verstrekken jaarlijks voor grofweg € 475.000,- aan structurele subsidies. Voor ongeveer € 300.000,- gaat het om waarderingssubsidies die meteen worden vastgesteld. Voor wat betreft de overige structurele subsidies ter hoogte van rond de € 175.000,- geldt dat deze nog moeten worden vastgesteld (verantwoording indienen vóór 1 mei 2021 en dan 12 weken voor de beoordeling). De verwachting is dat als gevolg van de coronacrisis niet alle gesubsidieerde activiteiten zullen zijn uitgevoerd. Bezien zal moeten worden in hoeverre dit voor rekening van de betrokken instellingen zal moeten komen, zeker met het oog op reeds gemaakte kosten. Uiteindelijk zal in dit opzicht overigens niet méér worden uitgegeven, maar kan het zijn dat gewenste activiteiten niet, gedeeltelijk of in aangepaste vorm konden plaats vinden. We hebben daarnaast in 2020 ook nog eens € 45.000,- aan incidentele subsidie beschikbaar gesteld in het kader van 75 jaar bevrijding. De aanvragen tot vaststelling daarvan zijn recent ingediend en worden momenteel beoordeeld.

Verkiezingen 2021

Bij het organiseren van de verkiezingen in 2021 zullen hoogstwaarschijnlijk extra kosten moeten worden gemaakt om deze coronaproof te laten plaatsvinden. Het Rijk heeft nu reeds besloten in 2020 hiervoor middelen beschikbaar te stellen. Voor Nijkerk gaat het om een vergoeding van € 68.000,-.

Inhaalzorg Jeugdwet/WMO, eigen bijdrage WMO, buurthuizen, vrijwilligersorganisaties en culturele voorzieningen

In de bijlage is te zien dat we verschillende vergoedingen van het Rijk ontvangen voor bijvoorbeeld kosten die mogelijk nog volgen (inhaalzorg) of om bijvoorbeeld vrijwilligersorganisaties op het gebied van jeugd of lokale culturele voorzieningen te ondersteunen. Het is de bedoeling later met voorstellen te komen omtrent de reservering of besteding van deze vergoedingen.

Nota Bene

Niet alle kosten zijn even scherp in beeld te krijgen. Daar waar je zou kunnen denken dat er minder kosten zijn, doordat er meer wordt thuisgewerkt, zijn er in dat opzicht ook weer meer kosten doordat het gemeentehuis anders moest worden ingericht en zijn er kosten gemaakt voor hygiëneproducten en bewegwijzering in het gemeentehuis (bij elkaar € 17.000,-). Waar tijdelijk minder een beroep op de Wmo werd gedaan, werd/wordt dat later weer ingehaald. Er is zo gezien veel sprake van verschuivingen, in werk en in tijd (vertragingen). In bijlage 1 hebben wij een samenvatting opgenomen van de inkomsten en (verwachte) kosten vanwege corona. In de tweede bestuursrapportage van 2020 zal hieraan ook aandacht worden besteed en wordt hierop dieper ingegaan.

Bijlage 1: Overzicht coronagelden

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Ontvangen
Gemeentefonds:	
extra kosten verkiezingen 2021	68
markt en evenementenleges	28
parkeer en toeristenbelasting	119
integratie-uitkering WSW	160
inhaalzorg jeugdwet	154
inhaalzorg WMO	51
eigen bijdrage WMO	40
buurt en dorpshuizen	32
vrijwilligersorganisaties op het gebied van jeugd	21
lokale culturele voorzieningen	253
noodopvang van kinderen van ouders met cruciaal beroep	66
voorschoolse opvang peuters	19
tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties	p.m.
toezicht en handhaving	99
Totaal Gemeentefonds (a)	1.100
TOZO-gelden (b)	7.600
Subsidie Provincie (c)	122
Totaal (a+b+c)	8.832

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Uitgaven/Kosten
extra kosten verkiezingen 2021	68 (reservering)
markt en evenementenleges	28 (reservering)
parkeer en toeristenbelasting	119 (49 reserve)
integratie-uitkering WSW	160 (reservering)
inhaalzorg jeugdwet	154 (reservering)
inhaalzorg WMO	51 (reservering)
eigen bijdrage WMO	40 (reservering)
buurt en dorpshuizen	32 (reservering)
vrijwilligersorganisaties op het gebied van jeugd	21 (reservering)
lokale culturele voorzieningen	253 (reservering)
noodopvang van kinderen van ouders met cruciaal beroep	66 (reservering)
voorschoolse opvang peuters	19 (reservering)
tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties	p.m.
	7.600 (incl terugbetaling Rijk)
Uitvoering TOZO	
toezicht en handhaving	221 (99 reserve)
Totaal	8.832